

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
21. september 2023

Forfatter:
BKS/LCK

NOTAT

NATURA 2000-VÆSENTLIGHEDSVURDERING I FORBINDELSE MED 150 KV KABELFORBINDELSE MELLEM HERNING SYDVEST OG VIDEBÆK I HERNING OG RINGKØBING-SKERN KOMMUNER

Indhold

1. Formål og baggrund	3
1.1 Lovgrundlag	3
2. Projektbeskrivelse	3
3. NATURA 2000-område	4
3.1 Bevaringsmålsætninger	5
3.1.1 Overordnet målsætning	5
3.1.2 Konkrete målsætninger	6
3.1.3 Områdespecifikke retningslinjer	7
4. Væsentlighedsvurdering – NATURA 2000-område nr. N68	8
4.1 Støj, støv og vibration	8
4.2 Lysforurening	8
4.3 Magnetfelt	8
4.4 Vandløb og grundvand	9
4.5 Naturtyper	10
4.6 Arter	11
4.6.1 Grøn Kølleguldsmed	11
4.6.2 Odder	11
4.6.3 Damflagermus	13
4.7 Fugle	13
4.7.1 Sangsvane og bramgås	13
4.7.2 Knarand, krikand, skestork og skeand	13
4.7.3 Rørhøg	14
4.7.4 Fjordterne og klyde	14
4.7.5 Blåhals	14
4.7.6 Rørdrum	14
4.7.7 Kortnæbbet gås	14
4.7.8 Plettet rørvagtel	15
4.7.9 Blisgåsen	15
4.8 Opsummering på væsentlighedsvurderingen	15
5. Kumulativ vurdering	15
6. Afsluttende bemærkning	16

1. Formål og baggrund

Energinet har indsendt VVM-ansøgningsskema for kabellægningen mellem Herning Sydvest og Videbæk til Miljøstyrelsen, og som supplement hertil fremsendes hermed en væsentlighedsvurdering af påvirkning af Natura 2000-område.

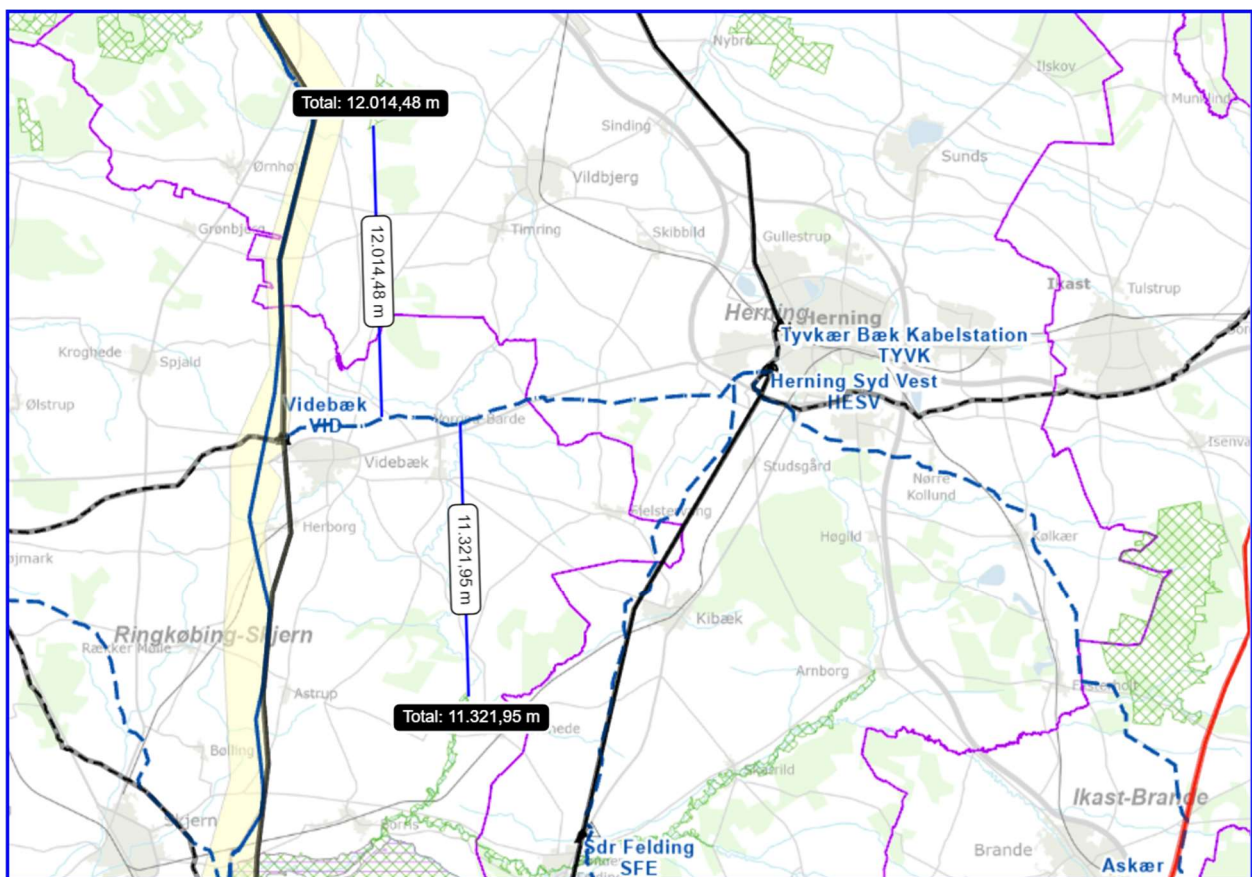
Nærmeste NATURA 2000-område er beliggende 11 km syd for kabeltraceet. Det er Natura 2000-område nr. 68 Skjern Å, Habitatområde 61: Skjern å og Fuglebeskyttelsesområde F118: Skjern Å.

1.1 Lovgrundlag

I henholdt til Habitatbekendtgørelse /1/, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et NATURA2000-område væsentligt. Såfremt der i væsentlighedsvurderingen ikke kan afvises, at projektet påvirker et NATURA2000-område væsentligt, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering.

2. Projektbeskrivelse

Projektet er en ny kabelforbindelse, der strækker sig fra Energinets højspændingsstation Herning Syd Vest (HESV) beliggende i Herning Kommune til station Videbæk (VID) beliggende i Ringkøbing Skjern Kommune:

Kabelføringen fra Herning Syd Vest og Videbæk markeret med stiplet blå linje. Den lilla linje markerer kommunegrænsen mellem Ringkøbing Skjern i vest og Herning i øst. Der er målt afstand til de 2 nærmeste N2000 områder.

Projektet er karakteriseret ved følgende:

- Etablering af nyt kabelanlæg på ca. 21 km
- 41 underboringer, der samlet set udgør ca. 1,8 km underboring ved krydsning af veje, hegn, vandløb og beskyttet natur
- Tilslutning til eksisterende station Herning Syd Vest
- Tilslutning til eksisterende station Videbæk

- Arbejdsbælte på 12-16 meter samt midlertidig oplagsplads, depot og mandskabsfaciliteter
- Anlægsperioden er ca. 4 dage pr. løbende km
- 7 meter servitútbælte omkring kablet

For en uddybende beskrivelse af projektet, se VVM-ansøgningsskema med tilhørende projektbeskrivelse (bilag 1).

3. NATURA 2000-område

Natura 2000-område nr. N68 Skjern Å har et samlet areal på 2.689 ha, hvoraf de 453 ha er vandflade i områdets store søer. Natura 2000-området er udpeget som habitatområde nr. H61 Skjern Å og fuglebeskyttelsesområde nr. F118 Skjern Å. Ca. 2/3 af det samlede areal er statsejet.

Afsnit 3 er udarbejdet med baggrund i gældende Natura2000-plan for det aktuelle område /2/

Fuglebeskyttelsesområdet er nyt - dog har den vestligste del omkring Hestholm sø hidtil været en del af det tilstødende fuglebeskyttelsesområde 43: Ringkøbing Fjord. Området ligger i Ringkøbing Skjern og Herning Kommuner og inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte naturtypen vandløb med vandplanter og de store forekomster af surt overdrev og i noget mindre omfang, tidvis våd eng, hængesæk og elle- og askeskov. Området er primært karakteriseret ved de store lysåbne eng- og mosearealer langs Skjern Å, der mange steder afgrænses af overdrevsskrænter langs kanterne. Området rummer over 5 % af det samlede areal af naturtyperne vandløb, surt overdrev, hængesæk og elle- og askeskov i den atlantiske biogeografiske region. Af arter bør nævnes vandranke, der findes udbredt i den vestlige del af området samt grøn kølleguldsmed, damflagermus og odder, der findes udbredt i hele vandløbssystemet sammen med laks, der har en stor gydebestand tilknyttet Skjern Å. Blandt trækfuglene kan nævnes store antal af rastende svømmeænder og gæs og af ynglefugle kan nævnes plettet rørvagtel og blåhals, der begge overvejende er fundet i de vestligste dele af området. Fuglebeskyttelsesområdet rummer store arealer af velegnede levesteder for plettet rørvagtel.

Skjern Ådalen blev dannet af smeltevand efter sidste istid. Åen er Danmarks vandrigeste og afvander 11 % af Jylland. Den udspringer i Natura 2000-område nr. 76: Store Vandskel ved Tørring og løber mod vest og ender med et delta ud i Ringkøbing Fjord. I den øvre del er vandløbet naturligt slynget, mens den nedre, vestlige del er præget af, at Skjern Å først blev udrettet i 1966 og dernæst genslynget via et naturgenopretningsprojekt, der blev gennemført i 1999-2002. I 2002 blev Nordeuropas største naturgenopretningsprojekt, genslyngningen Skjern å, afsluttet. I den forbindelse blev der langs den nederste del af åen, tæt ved Skjern by skabt en del store søer i nærheden af åen bl.a. Hestholm Sø. I forbindelse med projektet blev der etableret ca. 40 km nye vandløb, inkl. de genbrugte strækninger. Heraf er langt størstedelen Skjern Å. Længden af Skjern Å i projektområdet blev øget fra 19 til 26 km.

Natura 2000-området omfatter/berøres af tre fredninger. Fredningerne af Karstoft Å og Hjøllund Bæk skal sikre de landskabelige og biologiske værdier (herunder levesteder for Skjern Å laksen). Fredningen af Arnborg Hedegård skal sikre store landskabelige værdier og offentlighedens adgang til området.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-planen 2022-2027 er:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 61		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Vandranke (1831)	Grøn kølleuldsmid (1037)
	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de tal-koder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 118		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Skestork (T)
	Sangsvane (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Rørhøg (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Fjordterne (Y)	Blåhals (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

3.1 Bevaringsmålsætninger

3.1.1 Overordnet målsætning

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau, og fugle på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at sikre bestandsstørrelsen på nationalt niveau. Målet er, at hovedløbet af Skjern Å, samt tilløbene og den store Skjern ådal er et karakteristisk landskabselement i området. Ådalen understøtter et sammenhængende bælte af lysåbne naturtyper og skovnatur langs den slyngede å. Naturtyperne i ådalen sikres og samtidig sikres levestederne for de tilknyttede arter grøn kølleuldsmid, odder, laks, bæklampret og damflagermus.

De biogeografisk store arealer med levesteder for ynglefuglen plettet rørvagtel sikres og søges øget, hvis det er muligt og den lokalt store bestand af blåhals sikres i området. Området huser i træktiden internationalt betydende forekomster af sangsvane, kortnæbbet gås og bramgås. Uforstyrrede raste- og fourageringsområderne primært i det nedre dele af område i Vesterenge og ved Hestholm Sø sikres på bedste vis.

De biogeografisk store arealer med vandløb med vandplanter (3260), surt overdrev (6230), hængesæk (7140) og elle- og askeskov (91E0) samt naturtyper med stærkt ugunstig bevaringsstatus som våd hede (4010), tør hede (4030) tidvis våd eng (6410), rigkær (7230) og skovbevokset tørvemose (91D0) sikres og søges om muligt øget, og der skabes så vidt muligt sammenhæng mellem forekomsterne.

Områdets søer i stærkt ugunstig bevaringsstatus på biografisk niveau, herunder naturtyperne søbred med småurter (3130), kransnålalge-sø (3140), næringsrig sø (3150) og brunvandet sø (3160) sikres en veludviklet undervandsvegetation og fauna.

Hvor der forekommer yngre tilgroninger af værdifulde rigkær (7230) eller hængesække (7140) prioriteres de lysåbne naturtyper højere end naturtyperne skovbevokset tørvemose (91D0) eller elle- og askeskov (91E0). Gamle og/eller veludviklede naturlige bevoksninger med skovbevokset tørvemose (91D0) eller elle- og askeskov (91E0) bevares.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne. Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

3.1.2 Konkrete målsætninger

I området skal der være mulighed for en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. I forbindelse med forvaltningen skal der tages hensyn til, om naturtyper, arter eller fugle på udpegningsgrundlaget kan være følsomme over for en sådan forvaltning, eksempelvis de som er nævnt under de overordnede målsætninger.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle.

Generelt

- Den samlede forekomst af naturtyper, arter og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, hvis de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Terrestrisk habitatnatur

- Der er kortlagt ca. 175 ha terrestriske habitatnaturtyper i området. Heraf er ca. 50 ha kategoriseret som naturtyper knyttet til overvejende vådbund og ca. 124 ha som naturtyper knyttet til overvejende tørbund.
- For naturtyper med et tilstandsvurderingssystem skal der fortsat være mindst 24 ha vådbundsnaturtyper og mindst 85 ha tørbundsnaturtyper i tilstandsklasse I-II. Naturtyper i klasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Det betyder, at det samlede areal skal være mindst 17 ha.
- For de skovbevoksede naturtyper, skal andelen af store træer og dødt ved være stabil eller stigende. Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype

Arter

- For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang.

Ynglefugle

- Tilstanden og det samlede areal af de kolonirugende fugles kortlagte levesteder må ikke være i tilbagegang, og mindst 75% af arealet skal være i fremgang mod eller fastholdes i tilstandsklasse I-II
- For mose- og rørskovsfugle er målet, at tilstanden og det samlede areal af levesteder i tilstandsklasse I-II er stabil eller i fremgang. Levestederne i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I eller II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det
- For ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem er målet, at de skal bidrage til at sikre og øge bestanden på nationalt niveau. Levestedernes samlede areal og tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) skal være stabil eller i fremgang

Trækfugle

- For trækfugle, der kan optræde med nationalt eller internationalt betydende forekomster i fuglebeskyttelsesområdet, skal deres raste- og overnatningsområder sikres eller være i fremgang, så området også fremadrettet kan huse en bestand af international betydning.

Søer under 5 ha

- For søer under 5 ha i tilstandsklasse I-II er målet, at tilstanden skal være stabil eller i fremgang. Søer under 5 ha i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Ferskvandsnaturtyper (undtagen søer under 5 ha)

- For søer over 5 ha og vandløb henvises til målsætningerne i vandområdeplanerne

3.1.3 Områdespecifikke retningslinjer

- Tilstanden af levestederne for klyde forbedres, hvis tilstanden er dårlig-moderat, så 75% af de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet, hvilket også vil være til gavn for fjordterne.
- Der søges udtaget kulstofholdige lavbundsjord, der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. havlampret, flodlampret, bæklampret, odder, grøn kølleguldsmed, laks, vandranke, sangsvane, kortnæbbet gås, bramgås, krikand, skestork, skeand, knarand, blisgås, rørdrum, plettet rørvagtel, fjordterne, klyde, rørhøg og blåhals. Udtagningen skal også bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.
- Der gennemføres en grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden.
- Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på 6 ha med fokus på arealer med en kortlagt forekomst af invasive arter på over 10% dækning.
- Urørt skov (permanent ophør af drift m.v.) kan være en mulighed af hensyn til naturtyper og tilknyttede arter og fugle. Ved udlæg til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter.

4. Væsentlighedsvurdering – NATURA 2000-område nr. N68

Væsentlighedsvurderingen omhandler en ny kabelstrækning mellem Herning Sydvest og Videbæk potentielle påvirkning af Natura2000-område nr. N68 og om denne påvirkning vil være væsentlig.

Væsentlighedsvurderingen er foretaget på det foreliggende grundlag, hvilket inkluderer besigtigelser /3/. I forbindelse med placering af kabeltraceet, arbejdsarealer m.v. er der foretaget besigtigelse af hegn og diger mellem markerne.

Kabeltraceet er tilrettelagt for bl.a. at undgå levesteder for beskyttede arter og er derfor primært ført over landbrugsarealet. Endvidere er der planlagt underboringer ved mulige flagermusetræer, vandløb og beskyttede naturtyper.

I vurderingen indgår en generel vurdering i forhold til støj, støv og vibration, lysforurening, vandløb og grundvand, magnetfelter samt naturtyper på udpegningsgrundlaget. Herudover er alle arter på udpegningsgrundlaget blevet vurderet.

4.1 Støj, støv og vibration

Miljøpåvirkningen fra anlæg af nyt kabeltrace er lokalt og midlertidigt. Øget støj, støv, vibration samt emissioner fra maskiner i anlægsfasen og i forbindelse med efterfølgende vedligeholdelse vil kunne påvirke de helt nære omgivelser til det nye kabeltrace midlertidigt.

Kabeltraceet vil i driftsfasen ikke generere støj.

Da Natura2000-området er beliggende i en afstand på 11 km vurderes det, at anlæg og drift af det nye kabeltrace ikke medfører væsentlig påvirkning af bevaringsmålsætningen for naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura2000-området.

I forhold til påvirkning fra støj, støv og vibration af de udpegede arter vil vurderingen foretages i de efterfølgende afsnit målrettet den enkelte art.

4.2 Lysforurening

I anlægsfasen vil der være behov for lys, når arbejdet udføres udenfor dagtimerne eller i vinterhalvåret. Lysforureningen vil være midlertidig og rettet mod arbejdsarealerne. Da Natura2000-området er beliggende i en afstand på mere en 10 km vurderes det, at anlæg og drift af det nye kabeltrace ikke medfører væsentlig påvirkning af bevaringsmålsætningen for Natura2000-området.

I forhold til påvirkning fra lysgener af de udpegede arter vil vurderingen foretages i de efterfølgende afsnit målrettet den enkelte art.

4.3 Magnetfelt

I driftsfasen vil der være et magnetfeltet rundt om kablet. Magnetfeltet er meget lokalt og indenfor max. 20 meter, og da Natura2000-området er beliggende 11 km fra kabeltraceet vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af bevaringsmålsætningen for Natura2000-området.

I forhold til påvirkning fra magnetfelt af de udpegede arter vil vurderingen foretages i de efterfølgende afsnit målrettet den enkelte art.

4.4 Vandløb og grundvand

I forbindelse med projektet sker der underboringer på en strækning på i alt 1,8 km. Underboringerne sker ved krydsning af veje, hegn og beskyttede naturtyper m.v. En underboring er en midlertidig aktivitet, der typisk tager 2 – 4 dage. Underboringen af Vorgod Å og Abildå er ca. 315 m lang og vil tage ca. 4 uger. Formålet med en underboring er at minimere eller helt undgå påvirke beskyttet natur, som der ellers vil være ved en åben grav.

Rind Å, Vorgod Å og Abildå er del af Skjern Å-systemet, hvorfor de vil indgå i den efterfølgende vurdering.

Rind Å

Rind Å er besigtiget og er "ikke-eksisterende", dvs. den på gennemgangsstedet fremstår tør og gennemvokset med buskads, græs og lignende. På den baggrund er det vurderet, at der ikke er behov for underboring, men at der laves en rørlægning af tracéet på stedet.

Vorgod Å og Abildå

Styret underboring foretages ved at bore under et område med det formål at bevare de nuværende forhold på terræn. I første omgang trækkes et føringsrør i borehullet. Føringsrøret benyttes på et senere tidspunkt til at etablere kabelanlægget på strækningen. Borearbejdet foretages i en start- og slutgrube. Under borearbejdet tilsættes borevæske, som hovedsageligt er vand og ler med en mindre tilsætning af additiver. Alle tilsætningstyper er risikovurderet af DHI **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet..** Borevæsken flyder tilbage til borehullet, og vil derfor ikke påvirke vandløb eller omgivelserne i øvrigt. Boremudder opsamles i start og slutgruben, der etableres, så der ikke sker overløb til beskyttede vandløb.

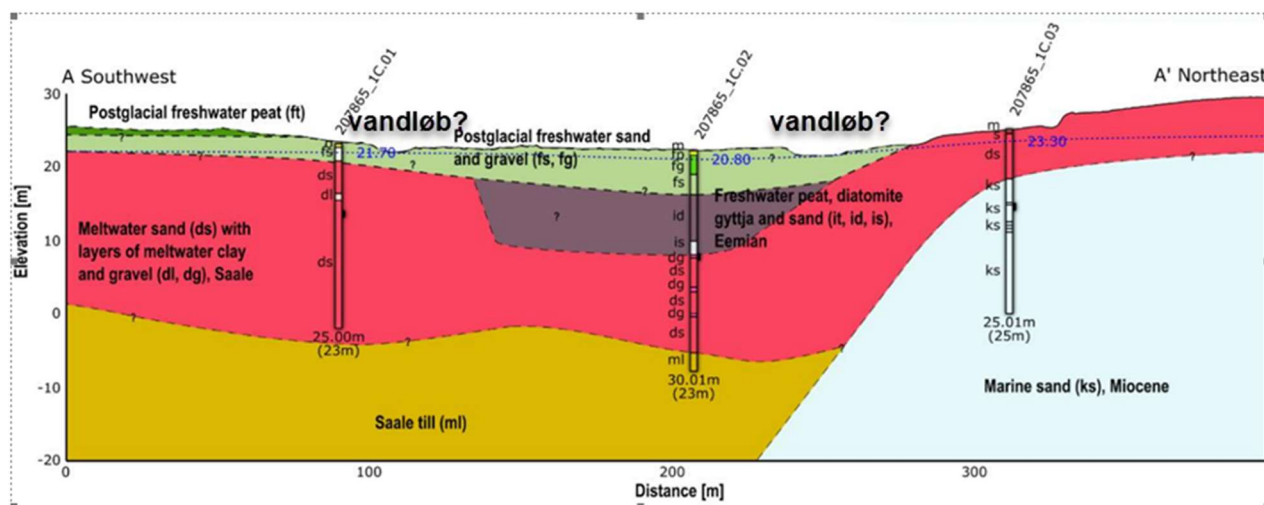
Angivelse af kabeltraceet, hvor den krydser Vorgod Å og Abildå. Det er den bordeauxfarvede linje, der angiver underboringen

I forbindelse med borearbejdet vil der ske en mætning af jordmatricen i grænsefladen mellem jord og borevæske. Der er ofte tale om nogle få cm påvirkning af jorden, men det afhænger af jordtypen, som er undersøgt og afklaret:

Mellem de to vandløb er der fundet et lag på 4,6 meter bestående af diatomit gytje/kiselgur, som er en organisk aflejring, der primært er opbygget af mikroskopiske kiselkallede organismer. Der er en minimal risiko for blowout ud i vandløbet ifm. underboring ved Abild Å og Vorgod Å.

Boremuddet vil sandsynligvis fortrænge og udfylde svage områder nederst i formationen og derved lægge sig som en lomme under diatomit-laget. Dette kan medføre, at lagene hæver sig i mindre grad i størrelsesordenen under 10 mm.

Sweco vurderer, at boremudderet ikke vil trænge igennem diatomit-laget og hermed ikke udgøre en risiko for vandløbene.

Vurdering af risiko for blowout ifm. underboring

- Diatomit-laget består af et stærkt materiale med en forskydningsstyrke/cu på 100-300 kPa, svarende til fast, kalkholdigt moræner.
- Laget har en høj friktionsvinkel/ ϕ' på 35-45°, sammenligneligt med et sandlag, som øger stabiliteten.
- Laget har en lav permeabilitet med en permeabilitetskoefficient/k på $1-100 \cdot 10^{-10}$ m/s, hvilket vil sige, at det er svært gennemtrængeligt af væsker.
- Pga. de lave strømningssegenskaber i diatomitten vil en evt. kontakt med boremudderet kun trænge ind i overfladen af laget, og derved vil de fysiske egenskaber af diatomit-laget ikke forandres.
- Laget er let med en rumvægt/ γ på 11-13 kN/m³, hvilket betyder, at boremudderet sandsynligvis vil lægge sig under dette lag.
- Der er en stor afstand til vandløbsbunden – 14,8 meter – med antagelse om, at der underbores 3 meter under diatomit-laget, som mindsker risikoen oppe i vandløbet.
- Energinet vil monitorere og er klar med en beredskabsplan. Forud for arbejdet vil det nødvendige boremuddertryk blive beregnet, og en tilsynsførende vil nøje overvåge arbejdet undervejs. Skulle der ikke være 100 procent returløb på boremudderet, stoppes arbejdet omgående.
- Jordlagene består derudover af glacialt sand og moræner, som er egnede lag til at underbore uden risiko for blowout i de oplyste dybder.

I driftsfasen vil der ikke ske grundvandssænkning. Da Natura2000-området er beliggende i en afstand på 11 km vurderes det, at anlæg og drift af det nye kabeltrace ikke medfører væsentlig påvirkning af bevaringsmålsætningen for Natura2000-området.

Det er således Energinets vurdering at der ikke vil være nogen risiko for påvirkning af vandløbene eller naturen omkring disse i forbindelse med underboring af området. Et eventuel blow-out er meget lidt sandsynlig pga. jordforholdene, men skulle det alligevel ske, vil boremudder med boreadditiver forblive under de tætte jordlag mellem underboringen og vandløbene/engområderne.

4.5 Naturtyper

Alle naturtyperne på udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 61 vurderes ikke at blive berørt af projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen, da der er 11 km mellem ledningstraceet og Natura-2000-området.

Det vurderes heller ikke, at projektet påvirker den specifikke målsætning om at udtage kulstofholdige lavbundsarealer, da der er 11 km mellem projektet og Natura2000-området.

4.6 Arter

På udpegningsgrundlaget for Habitatområdet nr. 61 er følgende arter, der lever i vand: bæklampret, havlampret, flodlampret, laks og vandranke. Som tidligere beskrevet krydser ledningstraceet ved underboringer følgende vandløb Vorgod Å og Abildå, som er en del af Skjern Å-systemet. Der er også tidligere beskrevet, at der ved underboringen ikke er risiko for at et blow-out vil nå vandløbet eller engarealet, da der foreligger særlige tætte jordlag under området, som vil forhindre opsvimning af et eventuelt blow-out., hvorfor det vurderes, at projektet i anlægs- og driftsfasen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af disse arter.

For øvrige bilag IV-arter henvises til VVM-ansøgningsskema med tilhørende projektbeskrivelse.

Afsnittet om arter er udarbejdet på baggrund af www.arter.dk /5/, Danmarks miljøportal /6/ samt NOVANA /7/.

4.6.1 Grøn Kølleguldsmed

Grøn Kølleguldsmed findes alene i nogle store Jyske å-systemer f.eks. Skjern Å. Arten yngler i rene og kølige vandløb, rige på ilt. Den voksne guldsmed foretrækker åbne steder, hvor solen kan skinne ned, men træffes også af og til i skovlysninger længere væk fra ynglepladsen. Arten foretrækker større vandløb og findes i størst antal i de nedre dele af å-systemerne. Arten lægger æg i vandet, der bliver til larver og forpupper til guldsmed på sten eller planter i vandkanten. Projektet passerer et enkelt område, der vurderes at kunne være levested for æg og larver af Grøn Kølleguldsmed, nemlig omkring Vorgod Å og Abildå. Området har nogle særlige jordbundsforhold, og det er vurderet at hverken underboringen eller et eventuelt blow-out vil nå vandløbene, men vil blive stoppet af nogle meget tætte jordlag.

Den voksne guldsmed jager i luften og tager flyvende insekter som fluer, hvepse, døgnfluer, sommerfugle og andre guldsmede. Laverne fødegrundlag er små snegle og forskellige arter af vandinsekter.

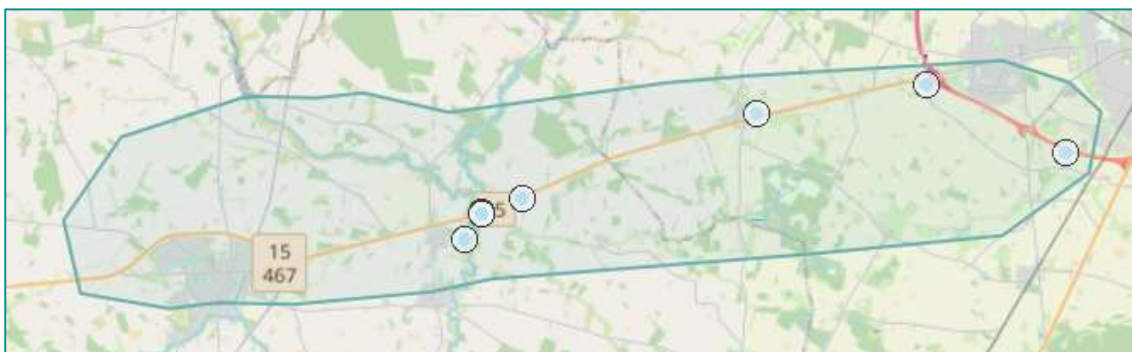
Der er ikke registreret fund af grøn kølleguldsmed på strækningen.

Det vurderes, på baggrund af arten ikke er registreret indenfor 2 km fra ledningstraceet og ovenstående, at projektet ikke påvirker bestanden af grøn kølleguldsmed væsentligt, hverken i anlægs- eller driftsfasen, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres af hverken anlægsarbejde eller i drift.

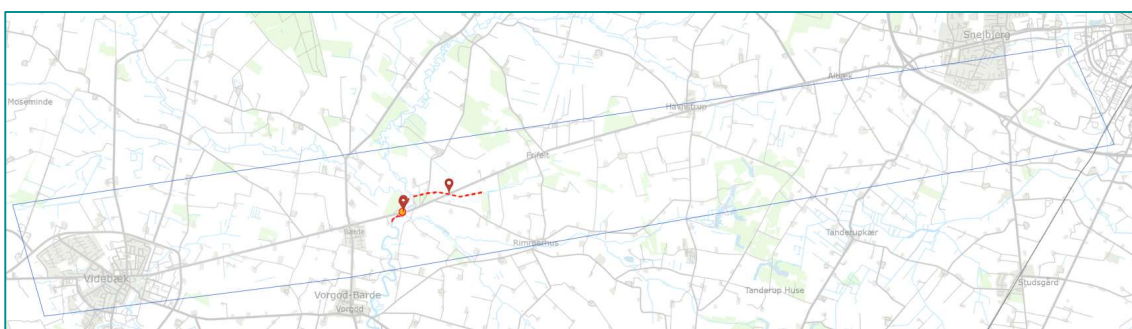
4.6.2 Odder

Odderen lever i tilknytning til vandområder og findes i såvel stillestående som i rindende vand. Arten kan findes i både saltvand og ferskvand samt foretrækker især uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulesteder i form af tæt vegetation. Store rørskovsområder er især velegnede, da odderen ynder uforstyrrede områder. Odderen er solitær og hævder meget store territorier, derfor er tætheden af oddere ikke særlig stor. Odderen er nataktiv og opholder sig om dagen i sit bo i brinken. Buske og træer med store rødder eller andet langs brinken, der kan give ly og mulighed for at lave et bo er essentielt for odderens valg af området som natlogi, foruden en vis grad af uforstyrrelighed.

Der er fundet følgende registreringer af odder i nærhed af linjeføringen i arter.dk og miljøportalen.

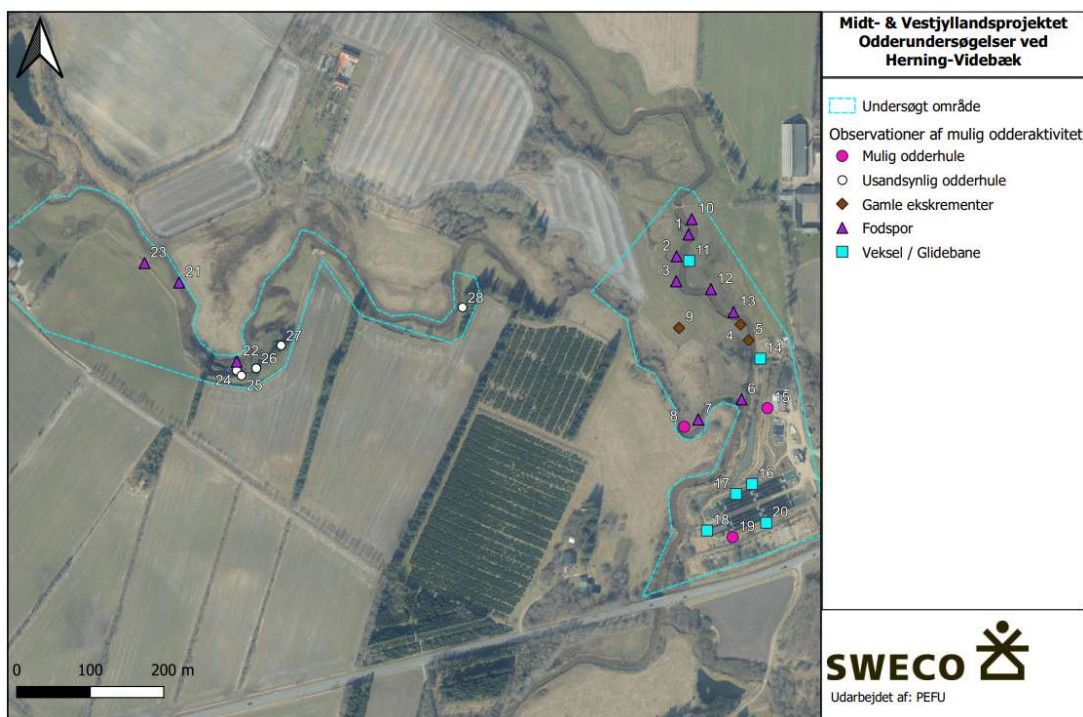

Odderregistreringer ifølge arter.dk.

Odderregistreringer ifølge Miljøportalen

Lodsejeren har oplyst, at der var odder-aktiviteter ved dambruget på matrikel 1cg, Abildtrup By, Vording. Derfor blev området besigtiget, og kabeltracéet efterfølgende flyttet nordpå længere væk fra odderhuler og veksler med en afstand på ca. 100 meter.

Besigtigelse for odderaktivitet omkring dambruget

Selve anlægsarbejdet med underboring ved vandløbet vil blive udført i dagtimer, hvor odderen ikke er aktiv. Endvidere vil borearbejdet ikke medføre fysiske barrierer i hverken vandløb eller langs brinker.

Resten af kabelstrækningen er gennemgået på luftfoto og skråfoto for egnede levesteder. Der er ikke fundet egnede levesteder i en afstand, hvor odderen vil blive påvirket af anlægsarbejdet eller driftsfasen.

Med det valgte kabeltrace vurderes det, at projektet ikke påvirker bestanden af odderen væsentligt, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres af hverken anlægsarbejdet i dagtimerne eller i driftsfasen.

4.6.3 Damflagermus

Om sommeren har damflagermus ofte yngle- og rastekvarterer i bygninger, men den kan også anvende hulheder i træer. Damflagermusen sidder i vinterdvaleperioden i underjordiske rastesteder. De fire jyske kalkgruber i Daugbjerg, Mønsted, Smidie og Thingbæk huser formentlig stort set hele den samlede overvintrende jyske bestand af damflagermus¹.

Der er ikke registreret flagermus indenfor 2 km af projektområdet.

Hele strækningen for kablet er besigtiget for flagermusegnede træer i hegn i et bredt bælte, som tracéet skal krydse. Linjeføringen er tilpasset, så træ er undgået eller passerer ved underboring, så projektet ingen påvirkning har på flagermusenes yngle- eller rasteområder eller på områdernes økologiske funktion generelt.

Det vurderes, at projektet ikke påvirker bestanden af damflagermus væsentligt, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres af hverken anlægsarbejde eller i driftsfasen.

4.7 Fugle

Fuglene på udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde nr. 118 er mobile og bevæger sig udenfor Natura2000-området. Dette gælder for alle fuglearter på udpegningsgrundlaget. Generelt vurderes det, at fuglene under den forholdsvis korte midlertidige anlægsfase kan benytte andre lokale områder til fourageringspladser.

4.7.1 Sangsvane og bramgås

Sangsvane og bramgås, fouragerer alle på marker og landbrugsarealer. De holder sig på vand, hvor de overnatter og yngler i sivområder. Projektet berører ikke potentielle yngleområder. Påvirkningen af fourageringsområder vurderes at være minimal, da anlægsperioden er kort og der er masser af alternative fourageringsområder i nærområdet. Der vurderes ikke at være påvirkninger i driftsfasen, da der alene vil være mærkeringsstolper og brønde synlig i terrænet, som udgør en meget lille del af det samlede fourageringsareal. Det vurderes derfor, at projektet ikke påvirker bestanden af sangsvaner og bramgæs, da yngleområderne ikke forstyrres og der er masser af lokale alternative fourageringsmuligheder under den korte anlægsperiode.

4.7.2 Knarand, krikand, skestork og skeand

Knarand, krikand, skestork og skeand lever i tilknytning til vand, hvor de opholder sig samt fouragere. Krikand yngler fåtalligt over det meste af Danmark, men er en almindelig trækfugl i Danmark og er almindelig i fældeperiode og om vinteren. Størstedelen overvintrer i Storbritannien, Holland og Frankrig. Langt de største flokke af rastende fugle findes i vådområder i Vestlige Jylland.

Der er fåtal af ynglende knarænder i Danmark, og som trækfugl forekommer den spredt rundt i Danmark. Skeand er indvandret i 1990'erne igen til Danmark og er nu udbredt i hele Danmark. Skestorken er ynglefugl i Danmark, og trækker mod Afrika for vinteren.

Da kabeltraceet alene passerer vand ved underboringer, vurderes det derfor, at projektet ikke påvirker bestanden af knarand, krikand, skestork og skeand væsentligt, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres af hverken anlægsarbejde eller i driftsfasen.

¹ Aarhus Universitet "Opdatering af håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV", nr. 603 2024

4.7.3 Rørhøg

Rørhøgen yngler i vådområder med veludviklet rørskov og stor grad af uforstyrrethed. Fødesøgning foregår i rørskoven, over marker, vedvarende græsarealer og enge samt langs vandløb op til flere km fra ynglestedet. Føden består hovedsageligt af mus og småfugle. Rørhøgen er trækfugl, som overvintrer i Vestafrika. Rørhøgen er udbredt herhjemme og træffes typisk i vådområder med veludviklet rørskov.

Anlæg af kabelstrækningen vil ikke påvirke bestanden af rørhøg væsentligt, da der ikke anlægges i rørskovsområder med den fornødne grad af uforstyrrethed. Påvirkningen fra kabelanlægget på fourageringsmuligheder er minimal grundet den korte anlægstid og der er masser af alternative områder for fouragering i lokalområdet. Det vurderes derfor, at projektet ikke påvirker bestanden af rørhøg væsentligt, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres af hverken anlægsarbejde eller i driftsfasen.

4.7.4 Fjordterne og klyde

For fjordterne og klyde gør det sig gældende, at alle arterne yngler i kolonier og er knyttet primært til kyster og fjorde med vegetationsløse sandstrande eller kortgræssede strandenge. Fjordterne kan også yngle inde i landet i uforstyrrede søer og moser. Fødesøgning sker langs kysterne og på lavt vand og består hovedsageligt af småfisk, krebsdyr og bløddyr. Anlæg af kabelstrækningen vil ikke påvirke bestandene af fjordterne og klyde væsentligt, da der ikke anlægges i kystområder eller vådområder med den nødvendige grad af uforstyrrethed. Kabelanlægget påvirker ikke fourageringsmulighederne for arterne, da anlægget ikke påvirker fjorde, lavvandede kyster eller vådområder. Det vurderes derfor at projektet ikke påvirker bestanden af bestandene af fjordterne og klyde væsentligt, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres af hverken anlægsarbejde eller i drift. Projektet vurderes heller ikke at være en hindring for at forbedre levestederne for klyden.

4.7.5 Blåhals

Blåhals er en sky fugl, der lever skjult i vegetationen nær jorden. Her jager den insekter, smådyr og spiser frøer. Blåhals findes i 2 underarter: nordlig og sydlig blåhals. Den nordlige blåhals er en fåtallig trækgæst. Sydlig blåhals er en fåtallig træk og vintergæst, men er etableret som ynglefugl i Danmark i 1990'erne i fugtige områder langs flod- og søbredder. Den yngler bl.a. i Vestjylland. Da kabeltraceet hovedsagelig passerer opdyrkede marker, og alene passerer vandløb ved underboringer og i øvrigt underborer beskyttet naturtyper og hegn, vurderes det derfor, at projektet ikke påvirker bestanden af blåhals væsentligt, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres væsentligt af hverken anlægsarbejde eller i drift.

4.7.6 Rørdrum

Rørdrum forekommer i store tagrørsskove og store sumpområder og er derfor mest almindelig ved de vestjyske fjorde, Limfjorden m.v. Rørdrum er standfugl i det omfang vinterklimaet tillader det. Hvis levestederne fryser til is, søger de mod Vest- og Sydeuropa. Fuglen lever af især fisk, padder og andre smådyr. Den flyver en del rundt. Arten er i fremgang i Danmark. Da kabeltraceet alene passerer mindre vandløb ved underboringer og i øvrigt underborer beskyttet naturtyper og hegn, vurderes det derfor, at projektet ikke påvirker bestanden af rørdrum væsentligt, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres væsentligt af hverken anlægsarbejde eller i drift.

4.7.7 Kortnæbbet gås

Kortnæbbet gås søger føde i enge men også i græsarealer i vinterperioden og skifter til kornmarker om foråret. Arten yngler hovedsageligt på Svalbard. Danmark udgør overvintringsområde sammen med Holland og Belgien. Den forekommer især langs den jyske vestkyst i perioden september/oktober og vil trække sydligere, hvis der er et tykt lag sne. I takt med at vintersæd er blevet mere udbredt i Vestjylland forbliver mange i Danmark vinteren over. Påvirkningen af fourageringsområder vurderes at være minimal, da anlægsperioden er kort og der er masser af alternative fourageringsområder i nærområdet. Der vurderes ikke at være påvirkninger i driftsfasen, da der alene vil være mærkeringsstolper og brønde

synligt i terrænet, som udgør en meget lille del af det samlede areal. Det vurderes derfor, at projektet ikke påvirker bestanden af kortnæbbet gås, da yngleområderne ikke forstyrres og der er masser af alternative fourageringsmuligheder under den korte anlægsperiode.

4.7.8 Plettet rørvagtel

Plettet rørvagtels føde består af forskellige smådyr og plantedele. Arten yngler over det meste af Europa, men er en sjælden ynglefugl i Danmark. Arten foretrækker sumpede vådområder og ferske enge og ådale med lavt vandspejl og rigelig vegetation, der ikke må gro til i rørskov. Om vinteren trækker arten mod Afrika. Engang var plettet rørvagtel mere almindelig i Danmark og efter en bestandsnedgang ses arten nu i en markant stigning. Da kabeltraceet alene passerer mindre vandløb ved underboringer og i øvrigt underborer beskyttet naturtyper og hegn, vurderes det derfor, at projektet ikke påvirker bestanden af plettet rørvagtel væsentligt, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres væsentligt af hverken anlægsarbejde eller i driftsfasen.

4.7.9 Blisgåsen

Blisgåsen yngler i bl.a. Nordsibirien. Arten ses trækkende og rastende i Danmark og overvintrer i det vestlige Europa. I Danmark er det hovedsageligt Tøndermarsken og Nordfyn. Føden består af plantematerialer både i form af skud, frø og rodknolde. Efter tilbagegang ses en stabil bestand i Danmark i vinterperioden. Påvirkningen fra kabelanlægget af mulige fourageringsmuligheder er minimal grundet den korte anlægstid. Desuden ligger projektet udenfor Tøndermarksen. Det vurderes derfor, at projektet ikke påvirker bestanden af bestandene af blisgåsen væsentligt, da yngle- og rasteområder samt fourageringsmuligheder ikke forstyrres af hverken anlægsarbejde eller i driftsfasen.

4.8 Opsummering på væsentlighedsvurderingen

I væsentlighedsvurderingen er det vurderet, at den ny kabelstrækning mellem Herning Sydvest og Videbæk ikke påvirker Natura2000-område nr. N68 væsentligt.

5. Kumulativ vurdering

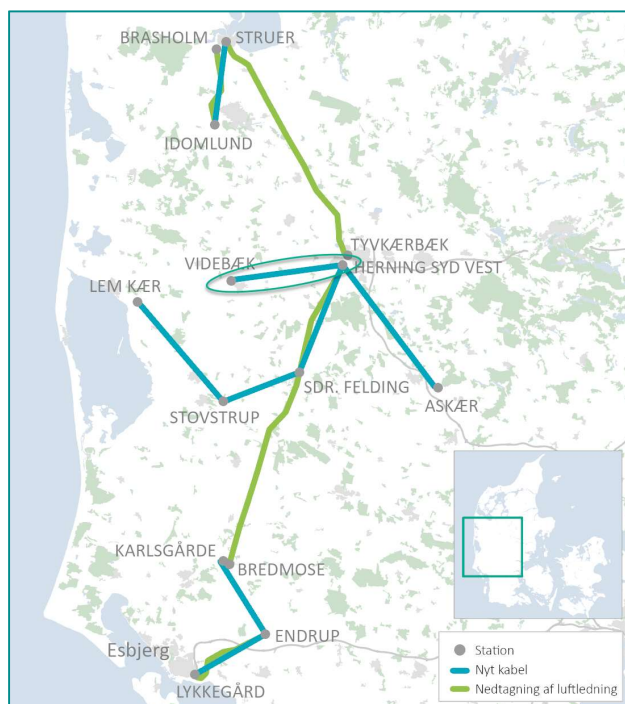
Ifølge Habitatdirektivet skal væsentlighedsvurderingen også omfatte en mulig kumulativ effekt. Vurderingen skal også inddrage om planer og projekter i sammenhæng med andre planer og projekter kan påvirke Natura2000-områdets integritet væsentligt.

Produktionen af vedvarende energi (VE) er stærkt stigende, og frem mod 2040 forventes en betydelig udvikling i mængden af både solcelleanlæg, Power-to-X-anlæg (PtX) og havvindmøller i Vestjylland og Nordsøen.

Energinet har derfor opnået godkendelse til at fremtidssikring af eltransmissionsnettet i Midt- og Vestjylland.

Energistyrelsen har godkendt følgende projekter:

- Opgradering af 150 kV-ledningssystemet på 400/150 kV-forbindelsen mellem Endrup og Idomlund til et 400 kV-system
- Etablering af nye 150 kV-kabelforbindelser (162 km i alt) mellem Lem Kær over Stovstrup, Sdr. Felding til Herning, og Videbæk over Herning til Askjær, samt Endrup til Karlsgårde, Endrup til Lykkegård og Idomlund til Struer
- Nedtagning af 150 kV-luftledningsforbindelser mellem Karlsgårde over Sdr. Felding, Herning og til Struer, mellem Idomlund og Struer, samt mellem Endrup og Lykkegård (135,4 km)

Projekter om en 400 KV luftledning fra Endrup til Idomlund, er det projekt som er tættest placeret på Videbæk. Det vurderes dog, at der ikke vil opstå væsentlig kumulative effekter mellem nærværende kabeltrace og luftledningen mellem Endrup til Idomlund samt andre af de godkende projekter, da anlægsfasen for projekterne ikke er være sammenfaldende.

Energinet har ikke kendskab til andre projekter eller planer, der vurderes at kunne have en kumulativ effekt på Natura2000-området.

6. Afsluttende bemærkning

Energinet er bygherre på projektet. Der er på nuværende tidspunkt ikke indgået aftaler med de entreprenører, der skal varetage anlægsarbejdet.

Hvis der er spørgsmål til det fremsendte, er I velkommen til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Lisbeth Corvinus Kjærsgaard
Konsulent i Plan og Miljø ved Energinet

Referencer:

- /1/ Bek. Nr. 1098 af 21/08/2023, Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- /2/ Natura2000-plan 2022-2027, Skjern Å, Natura 2000-område nr. 68, Habitatområde H61, Fuglebeskyttelsesområde F118, Miljøstyrelsen: [Rapport \(mst.dk\)](#)
- /3/ Besigtigelse af trace for beskyttede arter, udført den 19. april 2023 af Sweco
- /4/ DHI-rapport "Risikovurdering af boremudderprodukter, 16. august 2021"
- /5/ www.Arter.dk
- /6/ Danmarks Miljøportalen, Danmarks arealinformation, [Danmarks Arealinformation \(miljoeportal.dk\)](#)
- /7/ Aarhus Universitet, DCE – National center for miljø og energi. NOVANA: [Om NOVANA.au.dk](#)